

„Lămuratul”

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
 REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
 BRAD

ABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
 Instituțiuni și bănci 150 lei
 Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

„SĂ NE ÎNTINDEM MÂINELE de buni români...”

Din vârtoarea grijelor de toate zilele și a sbuciumului vieții, peste interesele meschine cari ne fac să uităm prea des mândria de a fi Om, a răsunat zilele trecute de la înălțimea demnității unui prim-sfetnic al Tronului, cuvintele puse în fruntea acestor rânduri. Am auzit răsunând cuvintele acestea cu prilejul constituirei, în Deva, a „Asociației Sarmisegetuza”, la chemarea entuziastă a conducătorului acestui județ, d. dr. Romulus Miocu.

A fost pentru noi o uimire și în acelaș timp o învioreare sufletească cuvintele citate, rostite cu acel prilej — De atunci s'a scris mult despre acest eveniment, ce depășește nemăsurat un interes local sau momentan. S'a accentuat călduros însemnătatea lui culturală, s'a relevat cu entuziasm valoarea lui istorică pentru viitor, s'au înșiruit impunătoarele realizări cari se așteaptă de la această nouă asociație de cultură, — veche totuși prin începuturile îndepărtate ale intențiilor inițiatorilor ei. Dar s'a subliniat prea puțin, sau aproape de loc, semnificația național-etică a acestui eveniment, care e de o covârșitoare importanță.

Am fost obicinuiți prea mult timp, în trecut, cu ideologii și programe de partid — fie ele oricât de bune — pentru că apelul inspirat și generos al primului ministru, ca: „tot ce este românesc, fără deosebire de partide politice, să-și întindă mâinele de buni români pentru o operă națională”, să nu ne bucure și învioreze în acelaș timp. — Mai ales peste sufletele dogorite de sbucium și nevoi, dar în aceeași măsură însetate de patriotism ideal, al generației mai tinere, aceea care a urcat calvarul marelui războiu, cuvintele primului sfetnic al tronului pornite dintr'un imbold de patriotism purificator, ridicându-se pe deasupra demnităților vremelnice și a oportunităților politice, s'au așternu ca o rouă binefăcătoare.

Cuvinte cu o putere magică în desperare sufletească și în desorientarea spiritelor de astăzi, cuvinte cari vor dura punți peste adâncurile cari ne despart în luptele politice, cuvinte cari vor cimenta într'un singur bloc — cel puțin pentru înfăptuirea unei nobile idei — sufletele desbinate de frământările vieții, dar cari vibrează la fel când oameni aleși știu să le arăte calea înfăptuirilor românești.

Iată de ce le-am ascultat cu emoție dar și cu credința că ele marchează zorile unui ere noi în evoluția noastră național-politică de după marele războiu. Căci e pentru prima oră, de la războiu încoace, că răsună atât de

lămurit și categoric chemarea aceasta prin graiul unui prim-sfetnic al Țării. Inițiativa luată de dânsul, urmărită cu tenacitate timp de numeroși ani, care-și vede astăzi realizarea prin priceperea ageră și energia neînfrântă a omului care conduce astăzi destinele acestui județ, depășește cu mult cadrul unui eveniment de însemnătate regională, iar cuvintele inaugurale sunt lozincă cea mai fericită pentru a strânge laolaltă tot ce țara aceasta are mai nobil sufletește și mai durabil în forțe creatoare.

În zarea viitorului pe care ni-l pregătim — și care va fi așa cum ni-l pregălim, și deci cum îl merităm — înțevem pelerinajele pioase ale urmașilor la leagănul reînviat, prin noi, al neamului nostru, izvor de reîmprospătare și întărire a conștiinței noastre na-

ționale pentru toate timpurile. Iar în amfiteatrul clădit de legionarii romani, distrus de vitregia vremilor și refăcut cu brațele tineretului nostru, întrezărim superbe manifestări ale geniului neamului nostru: „Daciadele” poporului român, cum atât de fericit le-a numit cărturarul și înfocatul român Gh. Lungulescu.

Iată sub ce auspicii, cu adânci perspective și pline de bogate nădejdi pentru viitor, s'a încheiat impunătoarea adunare a Hunedorenilor, convocată la picioarele falnicei cetăți a Devei de omul de înimă, care e în acelaș timp și conducătorul priceput și energic al acestui istoric județ.

Ulpia Trajana Sarmisegethusa redișiva!

Ing. Gh. Minovici

Punerea pietrei fundamentale la noua biserică ortodoxă română din comuna Ruda

Ziua de 26 August a adăugat la hrîso-vul ctitoriiilor Soc. „Mica”, o faptă laudabilă prin importanța și utilitatea ei. — În prezența unui comitet de inițiativă, compus din D-na și D-l Ing. Ioan Gigurtu, directorul general al Soc. Mica, Ing. Adolf Sieber, director tehnic, Ing. Valer Ambruș, s. director, protopop Indrei, Arhitect Gh. Sachlarie etc., s'a serbat Duminica trecută, punerea pietrei fundamentale la noua biserică ortodoxă din Ruda.

La orele 11 1/2 d. protopop Indreiu, asistat de un sobor de preoți, au oficiat serviciul divin, iar răspunsurile le-a dat asociația corală din Brad. A vorbit în numele bisericii ort. române d. protopop Indrei, arătând rostul și însemnătatea acestui locaș dumnezeesc, mulțumind apoi conducătorilor Soc. „Mica” pentru sprijinul dat poporului întotdeauna. — Vorbește apoi din partea Soc. „Mica” d. Director general Ioan Gigurtu, care adresându-se întregii adunări mulțumește mai întâi d. protopop Indreiu pentru concursul dat s'unând că: *secretul reșitei ridicării acestui lăcaș dumnezeesc este credința în Dumnezeu.*

Dumnezeii români de câte ori învingeau în războaie zideau câte o biserică. Acesta este un obicei vechiu, pe care trebuie să-l imitam și noi. — Am venit aici cu toții ca să punem temelie acestui locaș sfânt, pentru a-i aduce prinos de laudă lui Dumnezeu. — Isus a spus apostolilor lui: Iubește pe aproapele tău, ajută-l și te va ajuta. — Omul s'a născut ca să muncească, cel care nu muncește n'are dreptul la viață, — și insectele luptă pentru viață.

Niciodată pe pământ nu poate fi dreptate și egalitate.

Nu poate fi faptă mai frumoasă pentru mărirea lui Dumnezeu decât edificarea acestei biserici, care să rămână de pildă și urmașilor noștri.

Așa să ne-ajute Dumnezeu.

După cuvântarea d. director general se înroduc într'un tub de sticlă actele întocmite, așezându-se apoi la temelie bisericii, în piatra fundamentală.

D-na și D-l director general Gigurtu, apoi d. director Sieber, au pus câte o lopată de beton pentru întărirea pietrei fundamentale, în temelie, cărora, pe rând, asociația corală din Brad, le-a cântat „Mulți ani trăiască”. Faur Gherăsım fost miner, pensionar, și d. Holda funcționar la Soc. „Mica” au răspuns în numele comunei, d. director general, pentru sprijinul dat la ridicarea bisericii. — Sa făcut apoi un parastas pentru reînnumarea unor osăminte omenești, găsite la săparea fundamentului bisericii.

Serviciul divin și cuvântările terminându-se la orele 2 p. m., toți cei prezenți au mers la școala primară, unde D-na și D-l director general Gigurtu au împărțit ajutoare la săraci. — După ce sa luat câte o gustare. Asociația corală din Brad de sub conducerea d. prof. Gh. Parvu a cântat, Balada lui Avram Iancu, care a plăcut foarte mult. — La masă au cântat mai multe cântece bisericesti și populare.

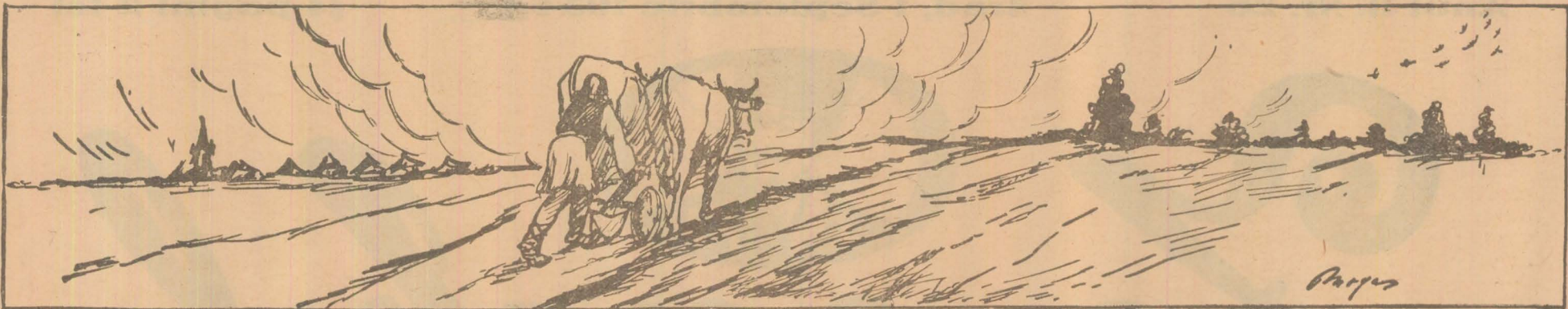
După câteva ore de animație sărbătorească a luat sfârșit. M. J.

N. R.

Timpul este prea scurt, pentru a scrie atât cât ar trebui cu ocazia acestei serbări, vom reveni în numărul viitor.

— S'a reîntors la credința străbună. Predicatorul baptiștilor din Băița: Turcin Mihai, a trecut la vechea lui credință: ortodoxă. Nu bucură această veste, și sperăm că vor urma această hotărâre și consătenii săi, baptiști.

— La Serviciul postal s'a înființat începând dela 1 August 1934 — serviciul de înmănuarea citațiilor și actelor jude.ătorești — în cazul civil și comerciale.

— DE-ALE PLUGĂRIEI —

Calendarul agriculturului pe luna Septembrie

Acasă. Alege de prăsilă grăunțe îndeplin desvotate: fruntea boabelor. Reparează uneltele de semănat. Curăță grăunțele cu triorul și stărpește tăciunele cu piatră vânătă. Isprăvește treeratul bucateloe și primenește grăunțele de iernat. Drege coșarul. Unge osiile adese-ori. Cu prilejul culesului, alege de semință știuleții cât mai lungi și groși, înzestrați peste tot cu boabe mari, grele, răscoapte.

Dacă n'aveți paie în deajuns, sfrângeți frunziș uscat sau celină de brad.

Curăță pivnița și înlocuește nisipul din ea cu altul proaspăt, mărunț și svîntat. Pregătește uneltele și vasele de cules strugurii și poamele.

Cailor de ham dă-le adese-ori ovăz; nu însă tocmai proaspăt; nici trifoiul tocmai proaspăt nu le face bine. Scoateți vitele neîntrerupt la pășune, dar nu le îngăduiți să roadă curpenii de cartofi. Puneți porcii la îngrășat. Mai potriviți sint spre acest sfârșit porcii de doi ani, cari se îngrășe mai bine. Dați ovăs berbecilor.

In grădină. Culege poamele cu mâna, și pe timp uscat, apoi pune-le să asude la întuneric într'un loc cât mai aerisit. Din poamele mai de rând pregătește oțet, compot, miere (lictar) și vin. Amână culesul poamelor iernatice până în ajunul iernii. Săpați locul pentru semănarea simburilor de poame, adunați simburii trebuincioși și pe la sfârșitul lunii îi semănați. Simburii pietroși, ce răsar cu greu, la toate întâmplarea să-i semănați de cu toamnă.

Seamănă fragi de grădină, salată iernatică și pătrunjel. Scoate ceapa și usturoiul, culege pătlăgelile înroșite și fă din ele bulion sau taie-le în bucăți și le usucă pentru iarnă. Usucă păstăile tinere de fasole sau pune-le la înăcrit. Amâna scoaterea morcovilor, pătlăgelelor, celerului și sfeclilor pînă după ce le-a ajuns bruma din greu. De asemenea așteaptă tăiatul verzei pînă ce l-a bătut bruma de două-trei ori; căpăținele lasă-le la întuneric timp de vreo 2 săptămâni, și apoi pune-le la înăcreală. Culege și pune la uscat semințele coapte de legumi și flori. Adunați fără preget și nimiciți omizele și păpușile acestora, cari în acest an s'au arătat în mod aproape ne mai pominit, și în deosebi cele de varză.

In ogoare, fânețe și vii. Seamănă cât mai de timpuriu bucateloe de toamnă; holdele timpurii întâmpină mai cu înlesnire asprimea iernii. Nu uita a trage brasde de scurgere în direcția cerută de firea locului; aceste brasde fac un serviciu nespuse de bun holdelor. Amâna culesul porumbului pînă într'un târziu; porumbul răscopt se păstrează mai bine, dă nutrimenț mai sănătos și e mai bun de semănat.

Scoate cartofii pe timp uscat și-i pune să se sbicească la întuneric.

După cosirea otăvii, grăpă cruciș și curmeziș finețele, asemenea și trifoiul și lucerna. Intrebuințează pe cât se

poate grapa cu dinți, mult mai bună de cât cea obicinuită. Grapa cu dinți scormonește foarte bine pământul dintre plante, desrădăcinează muschiul și nimicesc sumedenie de gânganii stricăcioasă și viermi. Imprăstie mușinoaiile și stărpește furnicarii, scaeți, mărăcinii și richetele. Ingrășe finețele cu gunoiu,

fă brazde și șanțuri de scurgere și seamănă floare de fin unde ierburile s'au rărit ori chiar au pierit, rămânând vetre goale.

Dacă săpatul din urmă a viilor și greblatul încă nu s'ar fi făcut, nu mai trebuie amânat. Din vinderea strugurilor ce se coc de timpuriu, locuitorii din apropierea orașelor pot face bani frumoși.

Bunul Econom

Crima dela Fornădie

Este încă vie în memoria cetitorilor noștri crima săvârșită în ziua de 13 August a. c., seara, între orele 6-7 pe șoseaua Brad—Deva, în punctul numit „Fornădie“, asupra mașinei S. A. „Discom“, de pe urma căreia șoferul care conducea mașina a fost ucis mișelește, de o bandă de criminali anume organizată, având de cap pe Popa Toader zis Totu și compusă din alți 4 țărani, dintre cari unii cu bună situație materiale.

Încă în noaptea crimei au fost descoperiți de jandarmii locali, cari au fost puși pe pistă de oamerii de bine, și aduși apoi în închisoarea preventivă a Parchetului Tribunalului Hunedoara, până la judecarea procesului penal.

Se anunțase reconstituirea crimei pt. ziua de 21 Aug. a. c. la fața locului, de comitere a crimei; încă de pe la ora 8 dimineața începuse a sosi acolo, de prin toate satele din jur cărduri de țărani, cu femei și copii, fără să amintesc mașinele de lux și autobuse din direcția Brad și Deva. — În mai puțin de 20 minute se adunară 4-500 de oameni, așteptând cu mare curiozitate reconstituirea crimei.

La un moment dat, de după cotitura șoselei, apar cei 5 criminali având în frunte pe „Totu“, care cum spuneam era șeful acestei bande, toți bine ferecați înconjurați de o puternică pază dublă de jandarmi. Apar în fața noastră, toți cu capetele plecate, afară de „Totu“, care nepăsător sta și privea oamenii adunați în fața lor, aruncând din când în când către o privire furioasă asupra noastră.

Așteptam cu toții sosirea D-lui prim-procuror, a judecătorului de instrucție și a căpitanului de jandarmi, cari în câteva minute chiar au și sosit dela Deva, la fața locului.

La ordinul căpitanului de jandarmi criminalilor li-s'au luat cătușele de pe mâini spunându-le: „Faceți acum așa cum ați făcut atunci când ați comis crima“ Totu, șeful bandeii, comunică fiecărui tovarăș de crimă rolul ce trebuie să-l aibă și anume: fiului său adoptiv, Avram Petru, un băiețuș de 20 ani, brunet slab, cu fața abătută, îi dă mandatul ca să urce vârful dealului și de acolo printr'o pușcătură de revolver să anunțe sosirea mașinei „Discom“, care era așteptată să sosească dela Brad.

Ei, criminali cari de mai mult timp s'au pregătit la aceasta lovitură, știau precis ziua și ora când „Discomul“ sosește.

Cei 2 criminali și anume: Bocan Ioan și Ștefan Avram la ordinul lui Totu au tăiat din marginea șoselei un copac (arin) mare care însă n'au răsturnat până ce Totu trebuia să dea ordinul.

Totu împreună cu celalalt criminal Oprean Petru supravegheau și cercetau terenul.

La un moment dat băiatul Petru pușcă, Totu dă ordinul lui „Ioan și Avram“ să restorne copacul tăiat deacurmezișul drumului, care apoi s'a și executat imediat, și apoi acești 2

împreună cu Totu și celalalt camarad criminal se refugiară la vreo 20 pași într'o porumbiște așteptând sosirea „Discomului“.

Mașina Discom sosește; în ea ocupa loc încasatorul Boldura, care luase loc la dreapta, apoi la mijloc D-na Krausz, o femeie bătrână de vreo 60-65 ani, iar la volan șoferul.

Șoferul mașinei văzu înaintea sa un copac răsturnat și la vreo 20 pași înainte de acest copac claxonează de 3 ori, și în fine oprește mașina neputând transversa, fiind copacul mare.

În acest moment toți 4 criminali, ascunși în porumbiște, că cel de al 5-lea plecase acasă din vârful dealului, după ce pușcase adecă pusese în cunoștință pe camarazii lui de sosirea mașinei, atacă mașina oprită și anume: Totu cu o carabină armă la ușa șoferului, cu arma ținută la el, îi cere banii sau viața, și fără să aștepte vre-un răspuns trage asupra șoferului împușcându-l.

Ioan cu săcurea care tăiaseră copacul stă înaintea mașinei, „Avram și Petru“ operează la ușa din dreapta a mașinei unde Avram prinde pe încasator: d. Buldur și îl frânțește la pământ, îi i-a banii vreo 3500 lei cât avea asupra lui, căci banii cei mulți erau ascunși în mașină într'un loc secret. Bietul încasator cerșește milă dela „Avram“ să nu-l omoare că are familie numeroasă; criminalului i-se face milă și îi spuue de 3 ori „du-te“. Incasatorul fuge „goana disperării“ peste vâlciică în direcția contrară.

„Petru“, cu un baston în mână, țârește jos din mașină pe D-na bătrână și ia banii vreo 1800 lei, maltratând-o grozav, încât nenorocita D-nă leșină, și chiar și azi zace bolnavă într'un spital din Deva.

„Ioan“ care sta în fața mașinei cu săcurea vine la ușa din dreapta mașinei unde mai era bietul șofer împușcat, dar nu era încă mort. Îl prinde de gulerul hainei îl trage înspre el și-l lovește cu săcurea pe față din dreapta mutilându-l în modul cel mai barbar, astfel că nu mult după acesta nenorocitul șofer muri.

Criminalii bestii cu chip de om, să repezi asupra mașinii cu intențiunea de a jefui-o, dar nu găsesc nimic, pentru că după cum spunem mai sus încasatorul ca de obicei banii îi ascundea într'un loc secret din corpul mașinei.

După comiterea crimei apoi toți plecară în direcția Devei.

Aceasta oribilă crimă săvârșită, au trebuit, la reconstituirea ei, să o repete în fața celor 4-500 oamenii, cari cât pe aci erau să linșeze datorită însă energiei și tactului D-lui prim-procuror Dr. Romulus Nestor și a D-lui căpitan de jandarmi a putut să păstreze disciplina și liniștea.

Fotografii din Brad, Băița, Deva nu încetau a lua fotografiile din diferitele scene și

poziții a criminalilor, ca oamenii curioși să le cuuipere păstrându-le ca tristă amintire.

Curios lucru că la reconstruirea crimei atât Totu cât și Ioan negase, primul că nu el a împușcat șoferul, iar al 2-lea că nu el l-a mutilat cu săcurea pe șofer, astfel că unul pune vina pe cealalt. — În mai multe ocazii dl. primprocuror prin întrebări meșteșugite puse acestora, s'au demascat, iar când dl. primprocuror făcea concluzia, și ei trezindu-se la realitate, imediat retractau cele spuse. — Aristența a început a mormâi.

Admir mult, tactul dlui primprocuror care văzând că sub nici un motiv nu poate ajunge la rezultat în acest punct, aceea a împușcării și mutilării șoferului, pur și simplu se adresează către asistență spunând: Reconstruirea s'a terminat și acum fiecare poate să plece către casă, criminalii să fie ferecați și duși de aici.

Acum nemai fiind nimeni decât strict actorii scenei dureroase, nu au avut încotro atât Totu cât și Ioan, fiecare a recunoscut faptul imputat.

Uitam să amintesc că toți criminalii la data comiterii crimei au fost mascați cu batiste mari, țărănești, puse pe față și tălăte în ele 2 găuri ca să se poată vedea.

Toți sunt trecuți de 30 de ani, statură mijlocie, 2 sunt blonzi și 3 bruneți, toți slabi uscățivi.

Sunt momente când și criminalii se căesc de cele săvârșite. Astfel la data apariției Discomului, venită pt. reconstituirea crimei îi priveau în față pe criminali. Toți 4 priveau la pământ și pe fețele lor se vedeau cum se contractează mușchi fețelor, doar singurul „Totu” curajos și cinic a petrecut cu privirea mașina, iar în degetele mâinii lui drepte întorcea pe degetul arătător lanțul cu care era legat.

Unul din mulțime până a nu sosi autoritățile îi spune lui Totu: „tu Totule, acum te-ai aranjat. Dar răspunsul lui Totu fu „nu vă fie frică de mine, iar o să viu eu cât de curând, mă veți vedea iar”. Lumea adunată s'a înspăimântat temându-se de grozăviile de până acum a lui Totu.

L'am liniștit și eu, că justiția noastră care în totdeauna a fost la înălțimea chemării ei, și de data acesta își va ști face datoria, căci doar orice faptă are răsplată. Fapta bună merită răsplată bună, iar fapta rea merită pedeapsă.

Astfel a ajuns și Județul nostru, Hunedoara să înregistreze o faptă criminală săvârșită de o bandă de criminali locuitorii ai lui.

Comunele vecinate pot respira mai ușor scăpând de teroarea acestei bande care-și așteaptă osânda, ce nu va întârzia a se rosti asupra lor spre deplina mulțumire a tuturor locuitorilor județului Hunedoara în special, și în general asupra întregii societăți omenești.

Dr. Romulus P. Cioflica
advocat

Cinema „ORIENT” Brad.
2 Septembrie
**ARENA
FIARELOR**

Der grosse Köfig. Un film grandios de circ în care să reprezintă cel mai zguduitor atracțiuni cu animalele cele mai sălbatice, asupra celor ce să îngloriază.
Clyde Beatty și Anite Page.
Începutul reprezentanței la ora 6³⁰ și la ora 9.

In atențiunea d-lor învățători

GEOGRAFIA JUDEȚULUI HUNEDOARA

Pentru cl. II. primară de E. Fugătă și Camber, se găsește la toate librăriile din Județ. Se poate comanda și dela autori: Redacția gazetei „Zarandul”, Brad. Prețul unui exemplar 25 lei. Se dă rabat.

Revoluția lui Horia Cloșca și Crișan

— Românii din Munții Abrudului —

Reînceperea revoluției

(Continuare)

de: Const. Tisu

În ziua de 27 Noembrie 1784 armata începu acțiunea. Guvernul din Sibiu în înțelegere cu episcopul Nichitici din Sibiu se îngrijă din bună vreme detașând pe lângă fiecare trupă de armată câte un preot sau doi, cu misiunea, ca înainte, de a începe lupta să intervină pe lângă țărani, cu diferite promisiuni false, ca să depună armele și să se ducă fiecare pe la casele lor. — Cu toate acestea la primele atacuri ale armatei, țărani rămaseră peste tot locul învingători. În Zarand, căpitanul Crișan bătu în ziua de 29 Noembrie armata lui Stoianich în lupta ce o avu lângă Brad, alungând și urmărind pe maiorul Stoianich până la Hălmagiu, unde maiorul Stoianich încheie cu Crișan o pace, falsă, în baza căreia țărani — zicea maiorul Stoianich — să fie militari, să nu mai servească nobililor unguri, ci numai împăratului. — În urma acestei convenții Crișan se retrase, cu trupa sa la Mihăileni, voind a pleca asupra Abrudului.

Mayorul Stoianich însă ceru ajutor dela Deva, de unde în ziua de 4 Decembrie și plecă vicecolonelul Kray cu o nouă trupă compusă din 40 de soldați. Deodată cu trupa lui Kray plecă și Episcopul Nichitici care înainte de a intra armata în Zarand convocă o adunare de preoți și popor în comuna Tebea, singura comună din Zarand care nu luă parte la această revoluție. — nefiind supusă nobililor unguri.

Aici în Tebea Episcopul Nichitici, după săvârșirea serviciului divin, dojeni poporul și pe preoți, indemnându-i să rămână liniștiți și să nu se opună armatei.

Preoții și țărani declarară că se vor supune, fapt care aduse cu sine liniștirea părții de apus a Zarandului.

Din Tebea Episcopul Nichitici împreună cu armata se reîntoarse la Brad și Crișior unde procedă la fel.

Astfel se liniștiră și comunele din jurul Bradului și a Crișiorului, în urma cărui fapt trupa lui Crișan fu disolvată, rămânând în stare de revoluție numai câteva comune din partea Blăjenilor.

Episcopul Nichitici plecă din Crișior în ziua de 7 Decembrie către Blăjeni, dar la marginea satului Mihăleni, avangarda condusă de locotenentul Vajda fu întâmpinată de trupa lui Crișan în număr ca la 600 de țărani, înarmați cu puști, piștoale, lănci.

Țărani aceștia declarară, că ei la nici un caz nu permit armatei—care avea intenția să meargă la Abrud — să treacă pe acolo. Văzând Episcopul Nichitici îndărzenia aceasta a țărănilor, trimise în tabăra lor pe doi preoți — P. S. Sa prevăzând dezastrul nu avu curajul răspunderii — ca să-i dojenească și prin promisiuni false să-i îndemne a depune armele.

Țărani însă declarară că nu se vor supune numai atunci când se vor rezolva cererile lor comunicate funcționarului Molnar în ziua de 16 Noembrie 1784, în Brad.

În timp ce preoții aceștia parlamentau cu țărani, vice colonelul Kray împărți armata în două părți ocupând dealurile din dreapta și stânga țărănilor, iar el cu cavaleria rămase la mijloc. După ce armata fu pregătită pentru atac, preoții să retraseră iar vice colonelul Kray dete imediat signalul de atac.

O luptă groaznică se încinse între țărani și armată.

(Continuare în pagina 4-a).

Condițiuni de admitere în școala de Agricultură Geoagiu, Jud. Hunedoara.

Școala de agricultură Geoagiu are de scop de a forma gospodari destoinici pentru gospodăriile proprii și particulare. Durata cursurilor este de 4 ani, care se face la școală împreună cu practica. Absolvenții au termen redus la un an în armată.

Sunt admiși la examenul de admitere tinerii în etate de 13 ani, sănătoși și bine dezvoltăți. Trebuie să aibă 4 clase primare; sau 2 clase secuolare sau curs complimentar pentru a intra în clasa II.-a direct, pe bază de concurs.

Cererea de înscriere trebuie să sosească la școală în seara zilei de 19 Septembrie, cel mai târziu. În ziua de 20 Septembrie începe examenul. Se va arăta în cerere dacă candidaază pentru bursă sau solvă.

Actele necesare: Act. de naștere, act de cetățenie, act de vaccinare nouă, actul de studii: clase primare sau curs secundar, recipisa școlii de plata taxei de 100 lei, declarație dela percepție prin care părinții se obligă a plăti întreținerea elevului în școală în caz de retragere din vina sa.

Un certificat dela Primărie sau percepție prin care părinții să-și declare toată averea mobilă și imobilă.

Examenul este la 20 Septembrie; după vizita medicală care este eliminatoare. Examenul este scris și oral din obiectele următoare: Aritmetica și Geometria, scriere, cetire și exerciții gramaticale. Proba scrisă este eliminatorie. Trebuie să aibă cel puțin media 6 la obiecte, și la nici una sub 5.

Bursierii trebuie să aibă cel puțin media 7.

Numărul burselar se vor fixa de consiliul profesoral.

Vor fi preferați fiii de agricultori. Cei care au situație materială bună nu vor fi primiți bursieri ori care ar fi media lor.

Elevii primesc în școală hrană, spălat, luminat, încălzit.

Taxa de solvă este de 2,500 lei pe an, care se plătește jumătate la intrare în școală și jumătate la 1 Aprilie viitor. Bursierii plătesc 1 % din taxa de solvă.

Vor mai plăti toți o garanție de 400 lei imediat la intrarea în școală pentru eventualele stricăciuni care se va restitui la terminarea școlii dacă se constată că n'a stricat nimic în timpul școlii.

Fiecare elev trebuie să aducă lenjerie de corp și pat îmbrăcăminte și încălțăminte. Un briceag, foarfecă de pomi, cosor etc.

Cursurile încep regulat la 1. Octombrie.
Direcțiunea.

Școala de Arte și Meserii Baia de Criș
Județul Hunedoara.

Înștițare

Se aduce la cunoștință celor interesați. că la școala noastră, pentru anul școlar 1934-1935, la secțiile Tâmplărie și Lăcătușerie mecanică, sunt vacante: 40 locuri pt. elevi în cl. I-a, 10 locuri în cl. II-a, 10 locuri în cl. III-a, 10 locuri în cl. IV-a, și 10 locuri în cl. V.

Școala are internat unde elevii primesc toată întreținerea, pentru o taxă de 2400 lei anual, plătită în 3 rate.

Condițiuni de admitere.

Pentru clasa I-a: Elevul trebuie să aibe 12—16 ani.

Actele necesare:

1. Cererea de înscriere timbrată.
2. Certificat de cel puțin 4 clase primare.
3. Extras de naștere.
4. Certificat de moralitate.
5. Certificat de vaccinare.

Pentru clasa II. III. IV., V.:

1. Cerereade înscriere timbrată.

2. O copie după foaia matricolă de la școala de Meserii, unde a urma în ultimul an. Elevii vor înainta actele până la 15

Sept. a. c. ora 9 dim. când toți urmează să fie prezenți la școală, pentru vizita medicală și repartizarea lor la ateliere.

Taxa de înscriere este de 100 lei, iar uniforma școlii este obligatorie.

Direcțiunea.

Constituirea asociației culturale „Sarmisegetuza”

Cu un deosebit fast și în prezența unui împunătoare adunări a tot ce județul nostru are mai ales ca simțire românească s'a pus temelia, în sala de recepție a Palatului Administrativ din Deva, în dimineața zilei de 19 August c., Asociației culturale „Sarmisegetuza”. Prin aceasta ia ființă o veche dorință a d-lui prim-ministru Gh. Tătărescu, care la înfăptuirea ei a fost secondat cu multă însuflețire de dl. dr. Romulus Miocu, prefectul județului Hunedoara.

Noua Asociație, al cărui scop este cultivarea și promovarea cunoștințelor despre originea și trecutul neamului românesc pentru întărirea conștiinței naționale, desgruparea ruinelor cetății Sarmisegetuza, reconstruirea amfiteatrului roman și crearea unui stadion național, împlinește nu numai o dorință a conducătorilor noștri, ci și un vis al întregii români din acest ținut. Realizările ei vor forma un patrimoniu național și mândria unui neam.

Pentru atingerea scopului Asociației s'a constituit un capital social de fondare, la care au contribuit cu importante sume principalele societăți industriale ce funcționează în acest județ. Intre acestea, societățile miniere „MICA” și „PETROȘANI”, prin directorii lor generali, au adus fiecare un aport de 100.000 lei.

Printre membrii constituiți se află dnii Gh. Tătărescu, Președintele Consiliului de Miniștri, care a prezidat adunarea, Mitiță Constantinescu, Subsecretar de Stat, Const. Bursan, deputat, Ing. dir. gen. Rudolf Oprean, Insp. gen. minier Iosif Iancu, Dr. Romulus Miocu, Prefectul județului Hunedoara, Ing. Ioan Gigurtu, Directorul general al Soc. „Mica”, Ing. Tiberiu Timoc, Directorul principal al Soc. „Petroșani”, Dr. Virgil Olariu, primpreședintele Tribunalului Hunedoara, Colonel Dumitru Amzulescu Deva, Colonel Victor Vlad-Deva, Romulus Nestor, Procurorul Parchetului, Dr. Eugen Tatar, decanul baroului de Hunedoara, Nicolae Gavrilescu, Directorul

Soc. „Lonea”, precum și alte multe personalități din Deva și județ.

Adunarea a ales prin aclamare, pe o primă perioadă de 5 ani, un Consiliu de Administrație compus din 25 membri, aleși dintre personalitățile marcante din județ, din toate organizațiile politice, în frunte cu dnii Gheorghe Tătărescu, Președintele Consiliului de Miniștri, ca președinte, și dr. Aurel Vlad, fost ministru, ca vicepreședinte.

S'a mai ales un Comitet de direcție sub președinția d-lui Mitiță Constantinescu, subsecretar de Stat, și având de vicepreședinte pe d. Dr. Romulus Miocu, prefectul județului Hunedoara, precum și un comitet de cenzori. Pe lângă sediul principal fixat la Deva s'a înființat și o filială în comuna Sarmisegetuza.

La deschiderea ședinței d. Dr. R. Miocu, prefectul județului, a rostit o înflăcărată cuvântare, arătând scopul Asociației înființate și relevând acțiunea hotărâtoare dusă cu entuziasm și tenacitate încă de mulți ani de dl. Gheorghe Tătărescu, prim-ministru pentru înfăptuirea acestei Asociații, al cărui inițiator este.

A răspuns dl. Gheorghe Tătărescu prim-ministru și președintele Consiliului de Administrație al Asociației „Sarmisegetuza”, care printr-o vibrantă cuvântare a apelat „la tot ce este românesc, fără deosebire de partide politice, ca să-și întindă mâinile de buni români pentru propășirea acestei înalte opere naționale”.

D-sa s'a angajat a prezenta Majestății Sale Regelui dorința întregii Adunări, ca Majestatea Sa să primească Patronajul Asociației „Sarmisegetuza”.

Dl. dr. Eugen Tatar, decanul baroului de Hunedoara și jurisconsultul orașului Deva, dă citire apoi Statutelor Asociației și actului de constituire, care este semnat de d. prim-ministru și de toți membrii fondatori, după care ședința se încheie într-o atmosferă de cald entuziasm și de simțimante înălțătoare pentru toată lumea prezentă. Gh. M.

Festivalul artistic dela băile Vața de jos.

Având concursul dl. prof. I. Lipovan din Arad soc. cultural sportivă „Ponorul” din Vața de Jos, a aranjat un festival artistic bine reușit, în ziua de 5 Aug. c. în sala de spectacole a băilor.

Corul format din intelectualii soc. și câțiva oaspeți dela băi, a delectat publicul — adunat în număr mare — cu cântece naționale, cari au fost bisate.

Programul serbării a fost bine executat, serbarea artistică fiind bine venită.

Munca depusă de dl. Lipovan și A. Turuc președintele soc. precum și oboseala coriștilor au fost încoronate de succes. Nu mai prejos aceste fapte sunt demne de relevat și laudă. Festivalul artistic a fost precedat de un match de foot-ball disputat între: C. S. „Avram Iancu din Hălmagiu și „Ponorul” Vața de Jos.

Matchul a fost urmărit cu viu interes, de un public f. numeros.

În tot decursul jocului echipa „Ponorului” a fost superioară, în plasarea balonului pe teren. Rezultatul de 5:0 în favoarea Ponorului confirmă în deajuns acest fapt. B.

Nu e reclamă! E un adevăr!

O noutate senzațională, încălzirea cu sobe de teracotă

Cu acest nou sistem de sobe de teracotă, cu o cantitate de 10 kg. lemne, se face o încălzire suficientă pentru 24 ore.

Încălzirea se face repede și căldura se menține!

Acest sistem l'am învățat în străinătate și se poate aplica sigur chiar și la sobele vechi de teracotă.

Livrez, adică montez, în orice dimensiuni, culori și forme, sobe de teracotă, mașini de gătit, sobe semeneuri, învelirea pereților cu plăci de fayance alb sau în orice culoare,

CU PREȚURILE CELE MAI EFTINE.

Primesc sobe de teracotă vechi pentru a le edifica din nou, a le transforma în altă formă, le pot mări, precum și repara.

Pentru noul sistem arătat mai sus, garantez.

În așteptarea comenzilor On. public semnez

Cu toată stima:

Ignatie Vértes
maestru de sobe.

Petroșeni, Str. A. Vlaicu Nr. 7.

În stațiunea climaterică Hateg s'a reînființat Școala Superioară de Comerț „Ioan I. C. Brătianu”. Inscriserile se primesc zilnic; anul acesta numai primele trei clase. Cei din provincie pot trimite cererea prin poștă. Taxa de frecvență va fi de 1500 lei.

Școala va avea și internat. Taxa anuală va fi de 5500 lei, plătită în rate.

Diracțiunea

Mulțumită publică

„Societatea Academică a studenților universitari Hunedoreni din Cluj” aduce și pe această cale cele mai vii mulțumiri tuturor acestora, cari cu ocazia organizării turneului artistic-cultural, au înțeles să-i acorde întreg sprijinul, atât moral cât și material.

Tribuna liberă

Deci, că de azi înainte nu sunt dispusă să mai amortizez datoriile soțului meu despărțit.

ELIZABETA WINKLER
născută KISS

*) Pentru cele publicate mai sus, redacția nu-și ia răspundere.

— D. Dr. Cornel Moldovan, a fost numit medicul circumscripției Băița.

— Duminică 26 Aug. c. „Reuniunea femeilor române” din Băița, sub conducerea d-nei Valeria Moldovan, a aranjat o frumoasă petrecere populară, cu scop de a mări fondul bisericii ort. din loc.

Rezultatul moral și material a fost peste așteptări.

Doină

În poiană Mărului
Poște carul Mantului
Calul paște iarba verde
Și Mantu nu se mai vede
Nu e Mantu nu-i și nu-i
Căci l'a mpușcat vărul lui
Vineri seara l'a mpușcat
Duminecă la ngropat
Cântă cucul sus pe leasă
Pe Mantu l-au pus pe masă
Cântă cucul pe fântână
Pe Mantu ei dau fărână.

Auzit dela colegul Grigori Budiceanu.
Culeasă de, Ștefan Popa

Știri sportive C. S. Mica—Metalosport-Călan 7—1 (3—0)

Deși n'a utilizat toate valorile de cari dispun, fiind lipsită de aportul a trei titulari, Mica a scris o replică energică adversarilor săi. Perseverând într-o altură plină de interes, a obținut în consecință un rezultat demn. Dealtfel o veche datorie se încumba să-și apere prestigiul bine stabilit în concertul football-ului hunedorean unde se bucură de considerațiuni deosebite.

Or în acest match, compensând lacunele de care suferea, prin dedublarea de energii, s'a detașat net. Subliniați de ruina micștilor, adversarii au fost de o ineficiență exasperantă. Gazdele au rulat pe teren într'un mod judicios resortul discreționar al jocului care le-a aparținut exclusiv lor.

Chiar în minutul întâiu Teucean shootează în brațele portarului. Acesta scapă în goal. Ostilitățile reluate, Mica întreprinde acțiuni laboroase ce se solidează de data aceasta cu un goal bătut fulgerător tot de Teucean. Cel mai frumos goal al zilei. Am risca să fiu deadreptul eronați insistând asupra reacțiunii „Metalosportului” fiindcă nu s'a produs în nici un moment al partidei. Jocul individual, privat de orice inițiativă a repercutat nefast asupra conduitei matchul atacanții oaspeți, din insuficiență de mijloace tehnice, ne fiind capabili să depășească nota mediocră în care s'au anchilozat. Aliman mai marchează un goal din penalty către sfârșitul primului mi-temps. În mi-tempsul al doilea Mica are lovitura de încercare. Adversarii par reabilitați. Atacă insistent. Efectul întârzie. Cu toate acestea dintr'o gafă dubioasă a lui Hushy se marchează goalul de onoare de pe linia de „cinci”.

Mica devine implacabilă. În duel personal cu Kőöslany. Aliman e de o perspicacitate amuzantă. Constitue deliciul galeriei. Din indolență însă a contribuit prea puțin la augmentarea scorului.

Un penalty acordate gazdelor e ratat de Maier. În curând Aliman transformă un altul. Urmează atacuri miciste în trombă terminate printr'o serie de cornere neexploatate. În fine Teucean sub o fericită inspirație de moment deschide solendid pe Barcsi. Acesta marchează fără efect al cincilea goal.

În minutul 80 Aliman shootează în bară. Mingia ricoșează iar Maier urmărind inscrie al șaselea goal. Imediat tot Maier, admirabil plasat, dintr'o centrare ireproșabilă a lui Teucean, marchează precis ultimul goal. Jocul e în declin.

Teucean mai alearga vertiginos spre buturile adversare darje jenat de o șarjă nereglementară a backului. Fuzerul final găsește balonul în câmpul oaspeților. O victorie mai mult în patrimoniul multelor victorii.

Dintre jucători menționăm special pe Teucean Talent veridic, animat de o vervă uimitoare, e în plină avensiuone spre realizări mari. În jocul lui de mare anvergură se sintetizează pe o scară întinsă valorificarea tuturor elementelor indispensabile unui foot-ballist integru.

Intre el și Maier există parcă un convenționalism mut care le dirijează toate combinațiile. Acesta din urmă în special are subtilitate și modulații în stilul de joc.

Mocuța a bloeat o minge puternică printr'o detentă superbă. Altfel a odihnit din lipsă de shooturi.

Zaszlo mai bine decât Sturek. Dintre mijlocaș Haiduc s'a impus. Restul jucătorilor și-au dat mai mult sau mai puțin adeziunea pentru reușită. Solo.

C. S. Mica — Juventus 4 — 0.

Un match a cărui spectaculositate a fost diminuată până la mediocru din cauza disproporției hazardate dintre echipele combatante. Impracticabilitatea terenului a influențat ca impediment serios în realizarea unui scor mai categoric.

Jocul, de o factură lamentabilă, se rezumă la o continuă asediere a buturilor lui Schrot care a capitulat extemat de eforturile depuse deși a fost secundat de vigența fniregii echipe!

A marcat Barcsi (3). Au goal e opera unui bach juventusist, responsabilitate proprie! Solo.